

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyně Mgr. Lucíí Trejbalovou ve věci

žalobkyně: X, narozená dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/128712-917,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/128712-917, a rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Liberci ze dne 16. 5. 2023, č. j. 35895/2023/LIB, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Liberci (dále jen „Úřad práce“) rozhodnutím ze dne 16. 5. 2023, č. j. 35895/2023/LIB, rozhodl o poskytování dávky doplatek na bydlení žalobkyni od července 2019 ve výši 11 064 Kč, a to podle § 44 odst. 3 a 7 písm. b), § 33, § 35 a § 75 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Žalobkyně doložila skutečné náklady ve výši 11 940 Kč (nájemné ve výši 8 000 Kč, zálohu na vodné a stočné ve výši 400 Kč, zálohu na elektřinu ve výši 1 030 Kč, zálohu na plyn ve výši 2 500 Kč a zálohu na ostatní služby ve výši 10 Kč). Skutečné náklady však převyšovaly stanovené odůvodněné náklady na bydlení. Úřad práce započítal žalobkyni příjem 499 Kč, který obdržela jako pomoc rodiny s úhradou telefonních služeb, a příspěvek na živobytí ve výši 2 911 Kč. Odůvodněné náklady na bydlení zohlednil ve výši 11 063,77 Kč (nájemné v místě obvyklé ve výši 7 623,40 Kč, zálohu na elektřinu ve výši 861,31 Kč, zálohu na plyn ve výši 2 278,71 Kč, zálohu vodné a stočné ve výši 290,35 Kč, a zálohu na ostatní služby ve výši 10 Kč).
2. Obvyklou výši nájemného v daném místě Úřad práce posoudil podle nařízení vlády č. 453/2013 Sb., o stanovení podrobností a postupu pro zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě (dále jen „nařízení vlády“). Nájemné stanovil podle průzkumu provedeného v prosinci 2018, prověřil nabídku bytů na webových portálech a tyto údaje porovnal s údaji, které jsou mu známy z úřední činnosti. Soubor srovnatelných bytů byl tvořen 30 byty srovnatelné velikosti a standardu. Obvyklé nájemné je takto ve statutárním městě Liberci stanoveno na 94 Kč/m². Proto zohlednil obvyklé nájemné ve výši 7 623,40 Kč. Provedl také výpočet nezbytné spotřeby elektrické energie, jejímž základem byly údaje o průměrné spotřebě elektřiny dodané Energetickým regulačním úřadem (dále jen „ERÚ“) v sazbě D02d, kterou používá žalobkyně, od nich odečetl 80 % spotřebované energie na vaření, neboť žalobkyně používá k vaření plyn. Úřad práce použil údaje o spotřebě za rok 2018 pro výpočet v měsíci červnu a údaje za rok 2019 pro výpočet v měsíci červenci 2019 s ohledem na příslušné pololetí. Změna v průměrné spotřebě byla základem rozhodnutí Úřadu práce, ostatní započítané hodnoty (platby za dodané množství, distribuci, jističe apod.) zůstaly beze změny. Jako hodnotu průměrné spotřeby elektřiny na vaření použil Úřad práce údaj z brožury Hnutí DUHA, podle níž činí 600 KWh ročně. Úřad práce také uvedl, že pro ceny elektřiny použil sazby dodavatele poslední instance podle toho, na jakém distribučním území se byt nachází.
3. Spotřebu plynu Úřad práce vypočítal obdobně jako v případě elektřiny, tj. za použití ceníků dodavatelů poslední instance, údajů o spotřebě na vaření, vytápění a ohřev vody. Spis však neobsahoval žádné podklady týkající se spotřeby plynu. Spotřebu vody Úřad práce vypočítal na základě vyhlášky č. 48/2014 Sb., z níž použil roční průměrnou spotřebu 35 m³, kterou vynásobil cenou vodného a stočného podle informací z webu Severočeské vodárenské společnosti a.s. ve výši 99,55 Kč vč. DPH.
4. Žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce podala odvolání, v němž uvedla, že z rozhodnutí není zřejmá správnost výpočtů. Úřad práce řádně nezdůvodnil započítání příjmu ve výši 499 Kč, započítání příspěvku na živobytí ani způsob stanovení odůvodněných nákladů na bydlení. Uvedla, že nájemné se podle zákona o pomoci v hmotné nouzi nestanoví jako

průměr. Spotřebu a cenu energií pro účely doplatku na bydlení neurčují dodavatelé poslední instance. Úřad práce nevysvětlil konstrukci výpočtů a jejich aplikaci na konkrétní situaci. Úřad práce také nevysvětlil v místě obvyklé náklady na plyn. Z rozhodnutí není zřejmé, jak Úřad práce přihlédl k hledisku velikosti bytu, jestliže s ním počítá § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Také není zřejmé, proč byla spotřeba elektřiny i plynu na vaření stanovena jako konstanta. Dále poukázala na to, že z Roční zprávy ERÚ o provozu elektrizační soustavy ČR 2019 vyplývá, že spotřeba elektřiny narostla oproti roku 2018 o 1,4 %. Údaje a o spotřebě a počtu odběrných míst v sazbě D02d se také navíc liší od údajů uvedených Úřadem práce. Údaj o spotřebě na vaření z brožury hnutí DUHA není možné ověřit. Hnutí DUHA není orgánem veřejné moci. Upozornila také na neúplnost spisu, neboť Úřad práce hovoří o vzorku 30 bytů, avšak spis obsahuje pouze 10 nájemních smluv. Ohradila se také proti tomu, že Úřad práce jí nezaslal podklady elektronicky.

5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí převzal doslovně text rozhodnutí Úřadu práce. Konstatoval, že důvodem snížení dávky doplatek na bydlení bylo snížení odůvodněných nákladů na elektřinu, konkrétně „průměrné ceny za dodávku elektrické energie pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů této energie“. Ohledně výpočtu srovnatelného nájemného uvedl, že žalobkyně s ním byla seznámena a stvrdila jej svým podpisem. Také uvedl, že cenu energie stanovuje ERÚ jako cenu dodavatele poslední instance, kvůli nepřehlednosti v systému dodavatelů. Dále popsal mechanismus výpočtu, který je výsledkem doporučení ERÚ. Co se týče platby 499 Kč konstatoval, že žalobkyně nepředložila smlouvu, jíž by doložila, že jde o zápůjčku. Ohledně seznámení se s podklady uvedl, že Úřad práce žalobkyni vyzval k seznámení se s podklady a k vyjádření k nim. Současně konstatoval, že Úřad práce spis o relevantní podklady doplnil.
6. Soud pro úplnost uvádí, že o nynější věci nerozhoduje poprvé. Rozsudkem ze dne 2. 3. 2023, č. j. 60 Ad 8/2022-20, zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného a Úřadu práce pro vady řízení. Správní spis neobsahoval evidenční listy srovnatelného nájemného a také srovnání nabídek bydlení z internetu, chyběly též údaje o spotřebě vody, na jejímž základě se stanovil roční průměr, totéž pak platilo o ceně vodného a stočného. Soud konstatoval, že seznámení žalobkyně se způsobem výpočtu srovnatelného nájemného nezbavuje žalovaného řádně odůvodnit jeho závěry. V případě nezbytné spotřeby elektřiny nebylo zřejmé, která hodnota ve výpočtu se v červenci 2019 změnila oproti červnu 2019. V rozhodnutí také chyběly údaje o nezbytné spotřebě plynu. Úřad práce nyní doplnil do spisu listinu s názvem „spotřeba“ obsahující údaje o průměrné spotřebě a ceně elektřiny a také výpočet nezbytných nákladů elektřiny. Současně doplnil údaje o ceně vodného a stočného a také 10 nájemních smluv (evidenčních listů nájemného).

II. Žaloba a doplnění žaloby

7. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou, v níž uvedla, že žalovaný odůvodnil své rozhodnutí snížením odůvodněných nákladů na elektřinu. Totéž konstatoval Úřad práce. Žalovaný však uvedl, že rozhodnutí se opírá pouze o snížení jednotkové ceny elektřiny. V prezentovaném výpočtu Úřadu práce je však změna odvislá od změny průměrné spotřeby elektřiny. Úřad práce uvedl, že v roce 2018 byla spotřeba 5 153 743 MWh při počtu odběratelů 2 738 258. ERÚ však uvádí, že spotřeba byla 4 853 598 MWh při počtu odběratelů 2 784 577. V roce 2019 byla podle Úřadu práce spotřeba elektřiny 4 689 118 MWh při počtu odběratelů 2 780 995. Podle ERÚ byla spotřeba 4

857 278 MWh při počtu odběratelů 2 790 487. K tomu předložila zprávu ERÚ. Úřad práce vycházel z nesprávných podkladů a tyto podklady ani nezaložil do spisu. Žalovaný pak k odvolání nevysvětlil rozpor dat Úřadu práce s daty ERÚ. Z tohoto důvodu má žalobkyně za to, že změna prokazatelně nezbytné spotřeby elektřiny nebyla prokázána.

8. Žalovaný odkázal na neexistující smlouvu o zápůjčce, ačkoliv žalobkyně vysvětlila již v podání ze dne 10. 4. 2022, kdo jí peníze poskytoval. Také není rozhodné, že neměla žádné námitky ke způsobu stanovení nájemného. Poukázala na to, že se v dané problematice neorientovala. Konstrukce žalovaného, že nyní žalobkyně nemůže nic namítat, je chybná. Také poukázala na to, že seznámení s podklady nemusí proběhnout pouze nahlédnutím do spisu. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), nezakazuje správnímu orgánu, aby vyhověl žádosti o zaslání podkladů elektronicky. Žalobkyně je také přesvědčena, že má právo požadovat část spisu podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Výpočty označila za složité a jejich správnost nelze ověřit ze spisu. Není možné ověřit, jak se změnila situace od vydání rozhodnutí Úřadu práce ze dne 24. 5. 2022. Napadené rozhodnutí označila za nepřezkoumatelné.
9. Žalobkyně ve včasém doplnění žaloby uvedla, že žalovaný se nevypořádal se všemi odvolacími námitkami včetně počtu odběrných míst v sazbě elektřiny D02d. Také zcela pominul fakt, že ve spisu nejsou podklady k rozhodnutí Úřadu práce o změně nezbytné spotřeby elektřiny. Úřad práce také nezaložil do spisu podklady týkající se porovnání nabídek srovnatelných bytů na internetu s byty, které Úřad práce zná z úřední činnosti. Nelze proto ověřit, zda srovnatelné nájemné stanovil Úřad práce správně. Byty, které Úřad práce založil do spisu, neodpovídají bytu žalobkyně. To, že tyto skutečnosti nenamítala dříve, není rozhodné, jestliže předchozí rozhodnutí soud zrušil. Ohledně zápůjčky od rodiny ve výši 499 Kč setrvala na předchozí argumentaci a navrhla provést důkaz žalobou ve věci sp. zn. 60 Ad 8/2022 a odvoláními ze dne 10. 4. 2022 ve věci odejmutí dávek hmotné nouze. Také navrhla provést jako důkaz rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2022, č. j. MPSV 2022/71280-917.
10. Žalobkyně také namítla, že údaj o spotřebě elektřiny na vaření není odůvodněn. Není zřejmé, proč by měl být považován za relevantní. Žalovaný se nevypořádal s odvolací námitkou týkající se toho, že Hnutí DUHA není relevantním zdrojem a že tato informace nemá oporu ve spisu. Také není zřejmé, jak správní orgány zohlednily velikost bytu žalobkyně při výpočtu nezbytné spotřeby elektřiny, pokud jim to ukládá přímo zákon. Ze správních rozhodnutí nelze spolehlivě zjistit cenu ani spotřebu elektrické energie v daném místě a čase a nelze je porovnat v údaji prezentovanými ERÚ. Správní orgány tak rozhodovaly na základě neúplně zjištěného skutkového stavu.
11. Vzhledem k výše uvedenému navrhla žalobkyně, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

12. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že oproti předcházejícímu období se snížila cena za dodávku elektrické energie. Ostatní položky zůstaly beze změny. Pokud jde o srovnatelné nájemné, žalovaný konstatoval, že vyhověl rozsudku krajského soudu č. j. 60 Ad 8/2022-20 a doplnil do spisu nájemní smlouvy 10 srovnatelných bytů. Současně určení srovnatelného nájemného průměrem ceny za m² považuje za souladné s nařízením vlády. Dále popsal

mechanismus výpočtu nezbytné spotřeby elektřiny. Také uvedl, že důvodem snížení dávky doplatek na bydlení bylo použití průměrné spotřeby elektřiny za rok 2018 pro měsíc červen 2019 (první pololetí) a hodnot za rok 2019 pro měsíc červenec (druhé pololetí). Tyto hodnoty jsou kvalifikovaným odhadem, neboť skutečné hodnoty nelze do aplikačního programu v reálném čase promítnout. Dále popsal mechanismus výpočtu v případě plynu a vody. Pokud jde o zaslání podkladů rozhodnutí elektronicky, má žalovaný za to, že Úřad práce ničeho neporušil. Zákon o svobodném přístupu k informacím se pak neuplatní v tomto řízení a neposkytuje žádná dodatečná práva, která by neplynula ze správního řádu. Proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

13. Žalobkyně v replice uvedla, že zákon nestanoví výpočet obvyklého nájemného průměrem. Rozhodnutí postrádá srovnání základních parametrů, od kterých se v daném místě odvíjí výše nájemného. K odhadu spotřeby elektřiny konstatovala, že nebyl důvod jej použít. Rozhodováno bylo v roce 2023, a proto byla známa spotřeba za celý rok 2019. Nadto správní orgány ve svých rozhodnutích neuvádí, že data jsou pouze kvalifikovaným odhadem. Rozdíl mezi tímto odhadem a údaji ERÚ žalovaný nevysvětlil. Žalobkyně trvá na tom, že podklady jí měly být zaslány elektronicky.

IV. Posouzení soudem

14. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, v souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.
15. Žalobkyně označila napadené rozhodnutí a také rozhodnutí Úřadu práce za nepřezkoumatelná. Podle ustálené judikatury jsou nepřezkoumatelná taková rozhodnutí, z nichž není zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Nepřezkoumatelný je také rozsudek, ve kterém soud opřel své rozhodnutí o skutečnosti v řízení nezjišťované či zjištěné v rozporu se zákonem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, jehož odůvodnění si vnitřně odporuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela, tedy i implicitně, reagovat, půjde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Tyto závěry jsou přiměřeně aplikovatelné též ve vztahu k nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí.
16. Soud musí úvodem dát za pravdu žalobkyni, že správní orgány opět zatížily napadená rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Žalovaný až na dvě výjimky prakticky nereagoval na námitky žalobkyně uvedené v odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce. Především jde o námitky týkající se správnosti výpočtů odůvodněných nákladů energií, a to jak elektřiny, tak plynu. Pominul vypořádat námitky týkající se rozporu údajů o spotřebě prezentovaných Úřadem práce s údaji ERÚ. Dále zcela opomněl námitku týkající se zahrnutí podlahové plochy bytu žalobkyně do spotřeby odůvodněných nákladů energií. Taktéž se nezabýval tím, že ze zákona o pomoci v hmotné nouzi neplyne, že by se srovnatelné nájemné stanovilo průměrem vzorku bytů. Konečně žalovaný také nereagoval

na původ údaje o průměrné spotřebě elektrické energie na vaření zjištěného z brožury Hnutí DUHA. Soud shledal, že napadená rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná a současně správní orgány vzaly za základ rozhodnutí skutkový stav, který nemá oporu ve správním spisu. K podrobnostem se soud vyjádří níže.

17. Z § 34 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném od 1. 6. 2017, vyplývá, že *do odůvodněných nákladů na bydlení se započítávají*

a) nájemné, popřípadě obdobné náklady spojené s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení nebo obdobné náklady při užívání bytu v jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formě bydlení; nájemným nebo obdobnými náklady při užívání bytu v jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formě bydlení se rozumí nájemné hrazené v nájemních bytech, a to až do výše, která je v místě obvyklá; obdobnými náklady spojenými s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení se rozumí výše prokazatelných nákladů, maximálně však do výše nákladů uvedených v zákoně o státní sociální podpoře,

[...]

c) úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií; úhradou prokazatelné nezbytné spotřeby energií se rozumí úhrada dodávky a spotřeby elektrické energie, plynu, případně výdaje na další druhy paliv, a to ve výši, která je v místě obvyklá; výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií, nejvýše však ve výši skutečných úhrad; v odůvodněných případech lze navýšit takto zjištěné částky až o 10 %; za odůvodněný případ se považuje zejména dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav.

Podle § 2 písm. b) nařízení vlády se srovnatelným nájemným rozumí *nájemné placené v současné době za srovnatelný byt v domě ve srovnatelném místě a v obdobných dalších podmínkách rozhodných pro výši ujednaného nájemného.*

Podle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády lze pro zjištění srovnatelného nájemného použít *stanovení na základě prokazatelného doložení výše nejméně 3 srovnatelných nájemných.*

18. Úřad práce založil do spisu vzorek 10 nájemních smluv bytů, které použil pro zjištění srovnatelného nájemného. Ze srovnání však není jasné, jakým způsobem určil výši srovnatelného nájemného, ani zda jsou uvedené byty skutečně srovnatelné. Úřad práce navíc nepoužil průměr, jak uvádí žalovaný. Úřad práce uvedl, že „v souladu s výše uvedeným bylo pro statutární město Liberec na byt o podlahové ploše nad 70 m² stanoveno v místě obvyklé nájemné 94 Kč/m²“. Z kontextu je patrné, že takto stanovil obvyklé nájemné sám Úřad práce, avšak o metodě, kterou použil, se již nezmiňuje. Žalobkyně má pravdu, že zákon správním orgánům vysloveně neukládá určit obvyklé nájemné průměrem, jde však o „slepé místo“, protože žádný jiný způsob výpočtu určen není. Nařízení vlády v § 7 výslovně vylučuje použití § 6 tohoto nařízení, který metody výpočtu obvyklého nájemného obsahuje. Stejně tak vylučuje použití § 4 a § 5 tohoto nařízení, které obsahují kritéria srovnatelnosti. Na druhé straně to však nezabývá Úřad práce a žalovaného, aby alespoň stručně odůvodnili, proč určité byty zařadili do srovnávacího vzorku. Vzorek 30 bytů z internetových portálů, o němž se Úřad práce zmiňuje, skutečně ve spisu založen není. Žalovaný tuto námitku zcela opomněl.

19. Soud současně poukazuje na bod 28 rozsudku č. j. 60 Ad 8/2022-20, v němž uvedl, že „[p]okud žalobkyně v předchozích měsících výši nájemného obvyklého v daném místě nerozporovala a seznámení s jeho výpočtem stvrdila svým podpisem, nezabývá to správní

orgány povinnosti výši nájemného obvyklého v místě řádně odůvodnit, a především prokázat relevantními podklady“. Opakované tvrzení žalovaného, že žalobkyně způsob výpočtu nerozporovala, tak nemůže úspěšně vyvrátit žalobní tvrzení.

20. Z rozhodnutí Úřadu práce vyplývá, že důvodem snížení dávky doplatek na bydlení bylo snížení odůvodněných nákladů na elektřinu, konkrétně průměrné spotřeby ve srovnávaných obdobích. Úřad práce v reakci na rozsudek č. j. 60 Ad 8/2022-20 založil do spisu listinu s názvem „spotřeba“, v níž je uveden výpočet odůvodněných nákladů elektřiny. Tato listina současně obsahuje údaje o spotřebě a o cenách. Odkazuje také na informace z brožury Hnutí DUHA. Správními orgány prezentované údaje o spotřebě však neodpovídají údajům z roční zprávy ERÚ, kterou předložila žalobkyně. Tyto údaje navíc uvedla již v odvolání a žalovaný na ně nijak nereagoval a tvrzení žalobkyně nevyvrátil. Obrana žalovaného, že byl použit kvalifikovaný odhad spotřeby, protože reálná data nelze do „aplikačního programu promítnout“, nedává smysl. Správní orgány sice rozhodovaly o snížení dávky zpětně, avšak stále poté, co již ERÚ skutečné údaje o spotřebě za rok 2018 a 2019 publikoval. Z tohoto důvodu ani nedávalo smysl použít údaje z roku 2018 pro spotřebu v červnu 2019.
21. Žalobkyni lze přitakat, že výpočet Úřadu práce je složitý. Současně není vysvětleno, z jakého důvodu je proveden právě prezentovaným způsobem. To navíc pokud § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi uvádí „*výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií [...]*“. S velikostí bytové jednotky však prezentovaný výpočet vůbec nekalkuluje. K této odvolací námitce žalovaný rovněž nepřihlédl. Ve výpočtu jsou také všechny hodnoty kromě spotřeby beze změny, přestože žalovaný v napadeném rozhodnutí tvrdí, že důvodem snížení dávky je změna jednotkové ceny elektrické energie. Toto tvrzení je však v rozporu s rozhodnutím Úřadu práce, který založil své rozhodnutí na změně průměrné spotřeby. Rozpor v obou rozhodnutích žalovaný nijak nevysvětlil. Údaje o cenách navíc nejsou vůbec doloženy. Úřad práce je uvádí pouze v listině s názvem „spotřeba“, aniž by odkázal na jejich zdroj. Jestliže žalovaný tvrdí, že jde o ceny poslední instance určené ERÚ, pak by na příslušné rozhodnutí ERÚ bylo vhodné přinejmenším odkázat, aby žalobkyně mohla ověřit správnost těchto údajů. Totéž platí v případě, že by cenu určil z ceníků jednotlivých dodavatelů poslední instance.
22. Žalobkyni je třeba přitakat také v případě námítky týkající se údajů o spotřebě elektřiny na vaření z brožury Hnutí DUHA. Z obou správních rozhodnutí není zřejmé, proč má být tento údaj použit, jak byl osvědčen, a navíc je ve spisu obsažen pouze tak, že listina s názvem „spotřeba“ obsahuje odkaz na web Hnutí DUHA, kde se brožura nachází. Žalovaný pak zcela opomněl reagovat na námitku žalobkyně ohledně relevance tohoto údaje i jejího zdroje jako takového. To navzdory tomu, že z četné judikatury správních soudů si musel být vědom problematičnosti tohoto údaje (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2018, č. j. 10 Ads 52/2018-30, bod 25, ze dne 17. 5. 2018, č. j. 2 Ads 99/2018-46, bod 35, ze dne 18. 7. 2018, č. j. 10 Ads 59/2018-45, bod 27, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 1 Ads 67/2018-40, ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Ads 45/2018-35, bod 33, ze dne 8. 3. 2019, č. j. 7 Ads 39/2018-38, bod 53). Informace z brožury Hnutí Duha byly využity též při výpočtu nezbytné spotřeby plynu. V tomto ohledu soud konstatuje, že žalovaný nevyhověl rozsudku č. j. 60 Ad 8/2022-20, neboť spis nedoplnil o potřebné údaje týkající se spotřeby a ceny plynu.

23. Co se týče tvrzení, že žalobkyně v podáních ze dne 10. 4. 2022 Úřadu práce sdělila, kdo jí poskytuje částku 499 Kč měsíčně jako zápůjčku, poukazuje soud na bod 20. rozsudku č. j. 60 Ad 8/2022-20. Soud uvedl, že tyto skutečnosti byly žalobkyní uplatněny v jiném řízení. V tomto rozsudku soud také zdůraznil, že žalobkyně správním orgánům nedoložila, že by se jednalo o zápůjčku. Na této situaci se v nyní posuzovaném řízení nic nezměnilo. Tato námitka tedy není důvodná.
24. Jako nedůvodnou soud vyhodnotil rovněž námitku týkající se poskytnutí obsahu spisu elektronicky. Správní řád neukládá správnímu orgánu povinnost vyhovět žádosti „o elektronické nahlédnutí do spisu“, resp. o zaslání jeho části elektronickou formou. Zda tak správní orgán učiní je na jeho uvážení, a to spíše za výjimečných okolností (nemoc, invalidita, dlouhodobý pobyt v zahraničí apod.), které žalobkyně netvrdila ani neosvědčila. Odkaz na zákon o svobodném přístupu k informacím pak s nynější věcí vůbec nesouvisí, neboť tento zákon upravuje odlišná práva a povinnosti.

V. Závěr a náklady řízení

25. Z uvedených důvodů shledal soud žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a také proto, že správní orgány vzaly za základ svých rozhodnutí skutkový stav, který nemá oporu ve spisu, a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Protože vytýkanými vadami trpělo i rozhodnutí Úřadu práce, využil soud možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s. a přikročil i ke zrušení rozhodnutí Úřadu práce.
26. Ve věci soud rozhodl, aniž by věc projednal při ústním jednání, v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
27. V souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. jsou správní orgány vysloveným právním názorem soudu vázány. V dalším řízení tedy bude na správních orgánech, aby doplnily spis o chybějící podklady, zejména údaje o spotřebě posuzovaných energií a jejich cenách. V provedeném výpočtu pak správní orgány musí zohlednit velikost bytu žalobkyně a vysvětlit, proč lze údaj z brožury Hnutí DUHA považovat za relevantní nebo jej nahradit jiným důvěryhodným zdrojem. Také se musí vypořádat se srovnatelností vzorku bytů a vysvětlit jakou metodou určily srovnatelnou výši nájemného. Jestliže budou své závěry nadále opírat o vzorek 30 nabídek z internetových portálů, musí tento vzorek založit do spisu.
28. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byla úspěšná žalobkyně, která však náhradu nákladů nepožadovala a přes výzvu soudu je ani nevyčíslila a nedoložila. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
29. K důkazním návrhům žalobkyně soud uvádí, že správní rozhodnutí jsou součástí správního spisu, kterým se ve správním soudnictví nedokazuje. Důkaz žalobou ve věci sp. zn. 60 Ad 8/2022 soud neprovedl, protože není pro nynější věc relevantní a současně je její obsah soudu znám z úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 4. prosinec 2023

Mgr. Lucie Trejbalová
samosoudkyně